

Romska och resandeberättelser i väst: Detta har hänt

Nedan finns exempel på aktiviteter och verksamheter som ägt rum inom projektet 2014-2016

30 september 2016: Bokrelease: Den ohörda historien

Hedvig van Berlekom inledde kvällen och berättade om antologin samt läste ur **Georgeta Baicus** text. **Bagir Kwiek**, **Bennie Åkerfeldt**, **Celina Adamsson**, **Alex Skoglund** och **Rade Simonovic** läste ur sina texter. **Nuri Selim** från Svarta Safirer bjöd på musik.

24 september 2016

Försläpp av antologin [Den ohörda historien](#) på Bokmässan i Göteborg. Celina Adamsson läste upp och Hedvig van Berlekom berättade om antologin.

Läsning på internationella Romadagen 2016

På Internationella **Romadagen den 8 april 2016** läste tre medverkande i den kommande boken utdrag ur sina texter på Trappscenen, Stadsbiblioteket i Göteborg.

Medarrangör: Romska rådets kulturgrupp och Göteborgs stad.

”Skriv rom tills dina fingrar blöder! Skriv om vårt folk. Skriv ner din historia. Utan en nedtecknad historia kommer vi inte ha något att lämna över till våra barn och barnbarn. Vår framtid hänger på det skrivna ordet.” Bagir Kwiek

Göteborgs Litteraturhus 20 november 2015: Resande och romer läste upp

Fredagen den 20 november bjöd vi på en unik tvåspråkig berättarkväll på Litteraturhuset. Det blev en färgstark afton fylld av poesi och prosa, musik, dans och bilder. Detta var också startskottet för vårt kommande arbete med antologin **Romska och resandeberättelser i väst**. Flera av de som kommer att medverka i antologin läste utdrag ur sina texter. **Hans Caldaras** - bioaktuell i *Taikon* - läste ur sin bok *I betraktarens ögon* och **Kennet Klemets** ur **Papuzas** diktsamling *Jag är där vinden är och andra sånger*. **Salamanka Gonzalez** dansade flamenco och rysk romsk dans och vi bjöd på musik av **Samir Mehmed**. (Ersättare för Ronny Lundin). Genom ett samarbete med Gerlesborgsskolan visade vi även fotoutställningen *No Innocent Picture* av **Miklós Déri** (inlånad av Gallery8, Budapest). Kvällen genomfördes på svenska och olika dialekter av romani. Konferencier var **Karin Markhede** och kvällen tolkades av **Aiten Berlafa**.

Sagt om kvällen:

En trevlig kväll med många spännande litterära framträdanden! Det behövs fler sådana kvällar för att ge minoritetskulturen ett ansikte.

/ Ingrid Schiöler, sakkunnig om romers situation i Europa

Tack för en fin afton med skön musik, färgstark dans, poesi och berättelser som berörde!

/ Anette Brogren, informatör/kommunikatör Göteborgs Stad

Det var en spännande och viktig kväll. Inte minst i dessa tider då alla berättelser som kan bidra till att nyansera romers och de resandes erfarenheter känns särskilt angelägna.

/Jesper Eng, kultur- och kommunikationsansvarig, Gerlesborgsskolan

Medarrangörer: Romska rådets kulturgrupp, Kulturgruppen för Resandefolket och Faktum.

8 april 2015 – tema Gränser på Forum för poesi och prosa

Samir Mehmed och Pernilla Sjövall spelar romska toner. Bennie Åkerfeldt läser ur sin senaste bok. Foton: Jarmo Väyrynen

7-13 april hade Forum för poesi och prosa romsk anknytning med **tema Gränser**.

Evenemanget **7 april i Trollhättan** ägde rum i Konsthallen där utställningen Vi är romer visas. **8 april i Göteborg** ägde rum på **internationella Romadagen**. **Bennie Åkerfeldt** medverkade på båda dessa evenemang, **Bagir Kwiek** var också bokad men fick dessvärre akut förhinder. I Göteborg fick publiken lyssna till romsk musik av **Sahmir Mehmed** och **Pernilla Sjövall** och över scenen hängde hela kvällen den romska flaggan. Åkerfeldt medverkade senare även **10 april i Kinna**. Därutöver läste under turnéveckan även **Kristian Lundberg** och **Elisabeth Hjorth**. Sammanlagt ordnades Gränser på fem orter i Västra Götaland.

28 mars – Svenska och romska berättelser för barn

28 mars arrangerade vi detta spännande evenemang på svenska och romska för barn!

Bland annat lämnade **Alfons** tillfälligt [Alfons Åbergs Kulturhus](#) och tolkades simultant till arli av **Aiten Berlafa**. **Ramona Taikon Melker** läste ur sin bok *Marie-Claude – en romsk tjej* (kelderáš) och bokens huvudperson, **Marie-Claude**, var själv med på evenemanget.

Sagostund med **Senija Vurzer** (lovara) och musikstund med **Samir Mehmed**. Vi bjöd på burek, kaffe, saft och bullar.

Sagt om dagen:

Kändes så bra på alla vis att delta.

/ Alfons Åbergs Kulturhus

Det var en riktigt fin dag, och verkligen med barnens perspektiv i centrum. Vi från förskolan Romano Ilo var så glada över att vi fick chansen att vara med, stort tack!

/ Romano Ilo, romska förskolan i Gårdsten

Fantastiskt bra tycker jag, och jättefint att ni ville göra detta hos och med oss.

/ Daniel Krool, pastor, Matteuskyrkan

Var ju där med bl.a. mina egna barn och de tyckte det var ett jättespännande program. Bra jobbat!

/ Anna-Lisa Gustavii, Faktum

Medarrangörer: Romska rådets kulturgrupp, Räddningsmissionens romska förskola, Matteuskyrkan, Faktum, Kulturgruppen för Resandefolket, Alfons Åbergs Kulturhus och Roman Ilo (romska förskolan i Gårdsten).

12 mars 2015: Skriv rom till dina fingrar blöder! Romskt berättande och romsk litteratur – seminarium på Hammarkullens Folkets hus

Medverkade gjorde **Gunilla Lundgren**, som skrivit både fack- och skönlitterära böcker ihop med romer sedan 70-talet, som 2016 (tillsammans med Monica Hirsch, fotograf Maja Kristin Nylander och sakkunniga Ingrid Schiöler) ger ut boken *Det tysta arvet – romer i skuggan av ett folkmord*. Samtalsledare: **Peter Nilsson**.

Romerna har en lång och levande tradition av muntligt berättande. På 1900-talet har också en romsk litteratur vuxit fram i olika delar av världen: Indien, USA och Europa, inte minst då i Sverige och på Balkan.

Arrangörer: Författarcentrum Väst, ABF Göteborg, Folkhögskolan i Angered, Folkets Hus Hammarkullen och Centrum för urbana studier Göteborgs universitet.

22 januari 2015: Romsk historia på invigningen av det litterära året

Under **Invigning av litteraturåret 2015** släppte vi vårt nytryckta kalendarium, hade vernissage för Jarmo Väyrynsens fotoutställning och delade ut priset Årets författare.

Under kvällen framträdde även **Nuri Selim** och **Arben Saciri** från internationellt ryktbara orkestern **Svarta Safirer**. De bjöd på en **exposé i ord och ton över romernas historia**. Från Indien för tusentals år sedan fram till Göteborg idag.

Historien är nödvändig för att vi ska kunna förstå nutiden. **400 år av romskt slaveri i Rumänien, exempelvis, sätter sina spår, både hos majoritetsbefolkningen och hos romerna själva**. Där finns rötterna till diskrimineringen av romerna i Rumänien idag.

Nuri Selim visade även bilder från romska läger i Göteborg på 50-talet. Och plötsligt kändes den tiden inte alls avlägsen.

Inbjudna var våra samarbetspartners och den litteraturintresserade allmänheten.

Majgull Axelssons på Agnesbergs folkhögskola

Majgull Axelssons besökte under sin turné med Forum för poesi och prosa i december Agnesberg, Sveriges och Nordens enda romska folkhögskola, i Kortedala. Besöket vare ett led i Forum för poesi och prosas läsfrämjande kampanj i samband med scenens 10-årsjubileum. Hon läste ur och berättade om sin bok *Jag heter inte Miriam* för eleverna. Richard Jändel, svensklärare på Agnesberg, rapporterar om evenemanget: "Författarbesöket var en del i skolans satsning på att levandegöra den romska historien. Under en dryg timmes tid berättade Majgull om sin nya bok *Jag heter inte Miriam*. En bok som handlar om en kvinna som på sin 85-årsdag avslöjar att hon inte är judinna utan rom. Ett faktum som hon dolt under mer än 60 år. Majgull Axelsson formligen trollband publiken och frågorna efteråt var många. Vad driver dig att skriva? Varför skrev du en bok om romer, du är ju inte rom själv? Var boken svår att skriva? Majgull svarade efter bästa förmåga och det var ingen tvekan om att responsen bland eleverna var stor."

3 december 2014: Romsk upptakt på Forum för poesi och prosa i Göteborg

Forum för poesi och prosa 3 december på Musikens hus utgjorde också upptakt inför april månads Forumturné med romskt anknutet tema, Gränser. Majgull Axelsson var en av fyra inbjudna författare och hon läste upp ur sin roman *Jag heter inte Miriam*.

Programkväll och träff med romska samarbetspartners

Före det ordinarie programmet vid Forum för poesi och prosa i Göteborg i december bjöd vi våra romska partners på en lätt förtäring ur kaféets meny. Både romer och resande från Göteborg var med och det blev en trevlig samvaro då vi presenterade oss själva och våra verksamheter för varandra. Efter förträffen upplevde vi tillsammans det ordinarie programmet – en litterär helkväll!

November 2014: Agnesbergs folkhögskola i skrivtävlingen "Jag skriver i dina ord"

Tävlingen är också en del av Forum för poesi och prosas läsfrämjande kampanj i samband med 10-årsjubileet. Juryn – författarna Kristofer Folkhammar, Jila Mossaed, Ola Nilsson och Hanna Wikman – kommer att utse tre vinnare i slutet av april 2015.

17 september 2014 – Upptakt ihop med releasefest för antologin *Det glöder under askan*

Romska berättelser drogs igång i samband med releasen av **Det glöder under askan, en antologi av romska tonåringar**, på Backa Kulturhus, Göteborg.

Den är resultatet av en skrivkurs ledd av Homeira Tari, ledamot av Författarcentrum Västs styrelse, i Kulturskolans Norra Hisingen regi. Publiken bestod av klasskamrater och föräldrar till antologins upphovsmän, anställda på Kulturhuset och intresserad allmänhet. Det bjöds på romsk mat – lagad av föräldrar – musik, tal och utdelning av diplom.

Ett par av killarna vittnade om **vad arbetet med boken hade betytt för dem**, både vad gäller deras förmåga att skriva och för dem som romer.

- Första gången på kursen kom jag inte på ett enda ord eller en enda idé att skriva om. På slutet var det tvärtom, då kunde jag inte sluta skriva, sade Gagi.

FCV:s satsning **Romska berättelser** presenterades också och **förklarades igångsatt**. En bättre inramning än denna kväll kunde upptakten inte ha fått.

10 maj 2014 – Avslutning av utställningen Vi är Romer

Sofia Hultqvist som är en av initiativtagarna och skaparna av utställningen Vi är Romer samtalar med Celina Adolfson och Marius Prutanue som båda är med i utställningen. Hör deras historier om att leva med alla de fördomar och myter som finns om romer.

Celina kommer att berätta om sin mammas erfarenheter av att vara rom i andra världskrigets Tyskland, hur hennes mamma hamnade i Trollhättan och hur det var att växa upp här utan att våga säga att hon är rom. Idag jobbar hon med romsk inkludering i Göteborgs Stad.

Marius kom till Sverige från Rumänien för åtta år sedan och familjen har hankat sig kvar för att han ska få möjlighet att gå i skolan och få en framtid. Trots det är det osäkert hur han ska få stanna kvar.